

Årsmelding for 2023



Figur 1: Yngel av en torskefisk, muligens lyr, fanget på stranden i Torbjørnsbukta, Borlaug, Feios den 26. juni 2023 (Foto: Ann Iren Borlaug).

Sognefjorden Vel (SoVel) har som formål å fremme en helhetlig forvaltning av Sognefjorden og en bærekraftig høsting av fjordens ressurser. Foreningen jobber gjennom å øke og spre kunnskap om Sognefjorden sitt økosystem, gi innspill til relevante høringer, delta i aktuelle referansegrupper, og være et talerør for fjorden og allmennhetens interesser.

SoVel er tilknyttet FNF Sogn og Fjordane (Forum for Natur og Friluftsliv), representert i referansegruppene for Indre og Ytre Sogn vassområde og i «Rådgivende utval» for Nærøyfjorden verneområdestyre.

SoVel har i 2023 gitt innspill til flere høringer (vedlegg 1), vært synlig i lokalavisen og andre medier gjennom leserinnlegg og oppslag (vedlegg 2), og deltatt på møter og arrangementer i regi av forvaltningen og andre foreninger (vedlegg 3). Ellers er det lagt ut og delt fjordrelaterte saker på Facebook-gruppen «Sognefjorden Vel» og hjemmesiden (vedlegg 4).

Vedlegg 5 viser en kortfattet oversikt over hva SoVel samlet sett har arbeidet med siden oppstarten i 2014 og frem til i dag.

Styremøter, årsmøte

Det ble avholdt 8 ordinære styremøter i 2023:

31. januar (digitalt), 7. mars (dig.), 28. mars (fysisk), 2. mai (dig.), 7. juni (dig.), 5. september (dig.), 26. oktober (fysisk på Fjordmuseet i Kaupangerbukten) og 21. november (dig.).

Årsmøtet 28. mars var fysisk, og ble holdt på Høgskulebygget i Sogndal.

Styremedlemmer

Siden forrige årsmøte har styret hatt følgende sammensetning:

Leiar: Torbjørn Dale (TD, f. 1949), Sogndal, marinbiolog, har undervist i akvakultur og marinbiologi ved Høgskulen på Vestlandet (HVL), Sogndal, pensjonist.
E-postadresse: torbjorn.dale@enivest.net, mobil: 90 55 19 22.

Nestleiar: Olav Vestrheim (OV), Lærdal

Skrivar: Marianne Nilsen (MN, f. 1975), oppvokst ved Telemarkskysten, men bor i Fjærland. Har doktorgrad i marinøkologi og bakgrunn som miljøforsker, jobber nå som førsteamanuensis ved HVL, Sogndal.

Kasserar: Inger Moe (IM, f. 1978) frå Luster. Utdanna naturforvaltar og har bakgrunn frå offentleg natur- og miljøforvaltning, men jobbar i dag som tømrrar.

Styremedlem: Bjørn Christian Weinbach (BW, Sogndal).

Styremedlem: Jan Arild Rømmen (JAR, Leikanger). Pensjonert advokat. Lokalpolitiker.

Første vara: Ann Iren Borlaug (AB, Vik).

Andre vara: Olav Giskeødegaard (OG, Høyanger/Kvamsøy). Utdannet maringeolog, jobbet i Hydro og Statoil i 33 år. Har vært yrkesfisker i 4 år.

Styremedlemmene samlet representerer en god geografisk spredning innen virkeområdet, Sognefjorden.

Diverse

Sognefjorden Vel hadde 46 betalende medlemmer i 2023.

Organisasjonsnummer: 914 981 816

Bankkonto: 1503 58 66334

Vippsnummer: 138 009

Hjemmeside: www.sognefjordenvel.no

Facebook: Sognefjorden Vel

Skriftlige innspill til fjordsaker i 2023

1: Vilårsrevisjoner

- Tillegg til høring av vilårsrevisjon Aurland-vassdragene. NVE.

2: Kommunale planer

- Røyernes rasteplass. Lærdal kommune
- Naturmangfoldsplan. Luster kommune
- Bro over Esefjorden. Sogndal kommune
- Arealplan. Vik kommune
- Arealplan. Sogndal kommune

3: Private planinnspill

- Høringsinnspill: Anlegg for torskeoppdrett. Vik kommune

4: Statsforvalter/Fylkeskommune

- Verneplaner for Sognefjorden. Statsforvalteren i Vestland
- Bidrag til FNF sitt innspill til Regional plan for fornybar energi. Vestland fylkeskommune
- Forslag om endring av forskrift om fiske i elveosser. Statsforvalteren i Vestland

Tidligere saker – status

Vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget: Høringsinnspill 2017 og tillegg i 2023. Regulanten Eco Hafslund laget revisjonsdokument i desember 2023. Frist høringsinnspill 31. mars. 2024. NVE vil gjennomføre befarings høsten 2024.

Vilårsrevisjon Fortun-Grandfaste-vassdragene: Høringsinnspill 2018. Befaring i 2021. Regulanten Norsk Hydro innarbeider innspill fra befarings inn i rapport til NVE, som så sender forslag til departementet.

Vilkårsrevisjon Førde-Matre vassdragene (Ikkefjorden): Høringsinnspill i 2019. Regulant BKK. Vassdraget sto ikke på listen med førsteprioritet, men foreslått som mulig kandidat. Vil sannsynligvis bli åpnet for høring om få år når de er ferdige med førsteprioritetsvassdragene.

Vilkårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdragene: Høringsinnspill 2021 med tillegg i 2022. Befaring 2022. Regulanten Statkraft innarbeider innspill fra befaring i rapport til NVE, som så sender forslag til departementet.

Fretheimsgrunnen-Åtranegrunnene: Kystverket satt prosjektet på pause i 2020 i påvente av en avklaring av framtidige behov for tiltakene. De vil vurdere tiltakene i forbindelse med sine innspill til NTP 2029-2040.

Hummersaken, innføring av fredningsområder: Ikke skjedd mer. Usikkert i hvor stor grad vernet har hatt effekt.

Gyte- og oppvekstområder for fiskeyngel i Sognefjorden: Har arbeidet med å begrense lysfiske etter brisling nær elveutløp.

Brisling-/sildefiske:

Jobber sammen med Vidar Aasen (tidligere styremedlem) med å revidere forslag om å forby lysfiske etter brisling i sidefjordene til Sognefjorden. Arbeider videre med å begrense lysfiske etter brisling nær elveutløp.

Kvikksølv i brosmel: Ingen oppdatert informasjon i 2023.

Lærdal fjordfront: Ikke hørt noe mer om planene.

Interne saker

1. Vedtekter

Det ble ikke foretatt endringer av vedtekter på årsmøtet.

2. Verving, informasjon om foreningen

Ikke drevet aktiv verving.

Vi har en hjemmeside (<https://www.sognefjordenvel.no/>) hvor vi ønsker å legge ut informasjon om foreningens arbeid, og dele kunnskap om Sognefjorden. Sidens hovedfunksjon er som bibliotek for egne aktiviteter. Det arbeides med å oppgradere og ajourføre hjemmesiden. Alle årsmeldingene ligger ute, men ingen av høringsinnspillene.

SoVel har en egen Facebook-side med 177 medlemmer (per 15. feb. 2024). Her legges det ut aktuell informasjon om foreningens aktiviteter, og om andre fjordtema.

3. Økonomi, regnskap

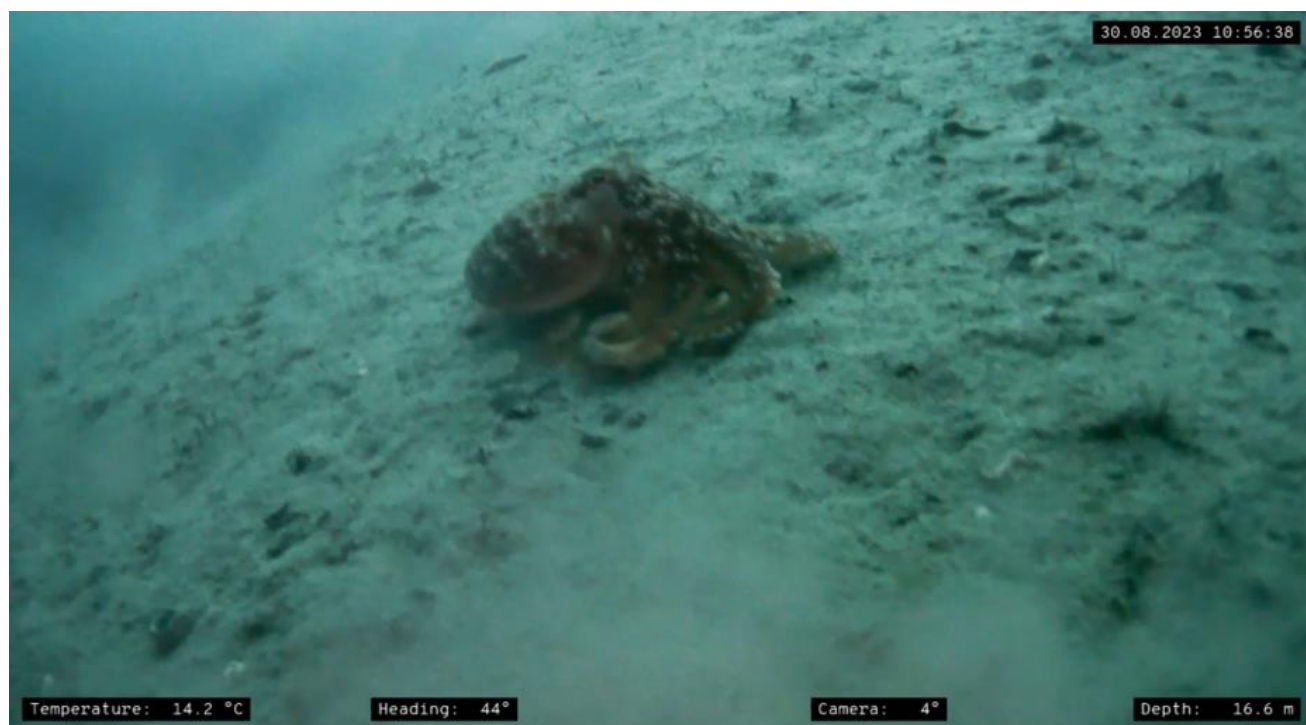
Med en sparsommelig bruk av midler er foreningens økonomi akseptabel selv med lave inntekter. Det er ønskelig at foreningen styrker sin økonomi slik at foreningen også kan bli mer aktiv, men aktiviteten er også begrenset av styret sin kapasitet. Styrkingen av aktivitet og

økonomi kan skje ved å få flere aktive medlemmer, og gjennom faglig samarbeid og økonomisk støtte fra ulike forvaltningsorgan, kommuner, bedrifter, foreninger, osv. Det er aktuelt å søke midler til konkrete saker/aktiviteter gjennom ulike utlysninger.

Sogndal 12. mars, 2024

Torbjørn Dale
Leiar

Marianne Nilsen
Skrivar



Figur 2. En vanlig åttearmet blekksprut (*Eledone cirrhosa*) fotografert med undervannsdronne på 16 m dyp i Gaupnefjorden 30. august 2023 (Foto: Høgskulen på Vestland, Marianne Nilsen).

Vedlegg med detaljert oversikt over aktiviteter i 2023

Vedlegg 1. Innspill til høringer og andre saker

Dale, T. 2023. Søknad om utsatt klagefrist på «Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Aurlandsreguleringen i Aurland og Hol kommuner» (ref. 201400584-30. *Sendt til Norges vassdrags- og energivesen, 5. januar 2023.*

Dale, T. 2023 og Nilsen, M. 2023. Utdypende kommentarer til tidligere innspill til vilkårsrevisjon for Aurlandsvassdraget fra Sognefjorden Vel. *Sendt til Norges vassdrags- og energivesen, 23. januar 2023.*

Dale, T. og Vestrheim, O. 2023. Innspill fra Sognefjorden Vel til utbygging av Røyernes rasteplass. *Sendt Asplan Viak AS, 8. februar 2023.*

Dale, T. 2023. Kort kommentar fra Sognefjorden Vel til utkast til høring fra FNF til «Regional plan for fornybar energi». *Sendt til Forum for Natur og Friluftsliv 17. feb. 2023*

Dale, T. 2023 og Nilsen, M. 2023. Høringsinnspill fra Sognefjorden Vel til: «Forslag til utgreiingsprogram marin verneplan for Sognefjorden». *Sendt Statsforvalteren i Vestland, 15. mars 2023.*

Dale, T. og Moe, I. 2023. Innspill fra Sognefjorden Vel til: «Kommunedelplan naturmangfold Luster kommune». *Sendt Statsforvalteren i Vestland, 24. mars 2023.*

Dale, T., Borlaug, A.I. og Nilsen, M. 2023. Høringsinnspill til Vik kommune til sak nr. 23/508: «Søknad om oppdrett av torsk på lokalitet Straumsnes i Vik kommune». *Sendt Vik kommune 22. mai 2023.*

Dale, T., Rømmen, J. og Nilsen, M. 2023. Høringsinnspel til Sogndal kommune frå Sognefjorden Vel til: «Framlegg til reguleringsplan for Fv. 55 Bru over Esefjorden». *Sendt til Sogndal kommune 15. juni 2023.*

Dale, T. og Borlaug, A.I. 2023. Høringsinnspill fra Sognefjorden Vel til Kommuneplan for Vik kommune: «Arealdel - Planomtale» og «Konsekvensutgreiing & ROS». *Sendt Vik kommune 21. juli 2023.*

Dale, T. og Nilsen, M. 2023. Høringsinnspill fra Sognefjorden Vel til arealplan for Sogndal kommune: «Planomtale» og «Konsekvensutgreiing og ROS-analyse». *Sendt til Sogndal kommune 14. september 2023.*

Forum for Natur og Friluftsliv. 2023. SoVel støttet FNF sitt høringsinnspill til Nordic Mining sin søknad «Søknad om tiltak i sjø». *FNF-innspill sendt Statsforvalter 17. oktober 2023*

Vedlegg 2. Presseoppslag, leserinnlegg, intervjuer, omtaler

Dale, T. og Moe, I. 2023. Luster kommune går foran. *Leserinnlegg. Sogn avis nett: 21. februar*

Dale, T., Nilsen, M. og Rømmen, J. 2023. Sognefjorden trenger et fjordfond. *Leserinnlegg Sogn Avis nett: 7. mars*

Dale, T. 2023. Fortel om livet i fjorden. *Leserinnlegg om Mariannes foredrag på årsmøtet Sogn Avis papir: 25. mars*

Sogn Avis 2023. «Nordfjordingar satsar på oppdrett». *Kort omtale av SoVel. Sogn Avis papir: 4. april Sogn Avis nett: 3. april.*

Sogn Avis 2023. «Ikkje udelt positiv til desse anlegga». *Intervju med Marianne Nilsen. Sogn Avis papir 11. april 2023 Sogn Avis nett: 5. april*

Rådgivende biologer 2023. Sognefjorden Vestland Fylke. Kartlegging av marint mangfold i grunne områder. *Rådgivende biologer. Rapport 3933, 27. mars 2023. SoVel nevnt 2 ganger*

Vedlegg 3. Deltagelse på ulike møter og arrangementer

Møter

31. januar 2023. Digitalt møte med Paul J. Helgesen (Segel marin) og Lars Myklebust (Sjømatstaden), som orienterte om planer for torskeoppdrett og andre aktiviteter i Sognefjorden. *SoVel styremøte 2023-1*

27. februar 2023. Marianne på møte med Ytre Sogn vassområde (som HVL-representant)

28. februar 2023. Marianne på møte med Indre Sogn vassområde (som HVL-representant)

13. og 20. april 2023.

Møter med Indre Sogn Naturvernforbund. Planlegging av samarbeid om Fjordkonferanse

24. april 2023. Møte med Sjømatstaden om miljøovervåking i forbindelse med oppdrett (HVL-Marianne, SoVel TD).

Vedlegg 4: Informasjon lagt ut på hjemmesiden og Facebook-siden til Sognefjorden Vel, og diverse korrespondanse

Hjemmesiden:

- **Borlaug, A.I. 2023.** «Sognefjorden i gamle dager: samtale med Odd Borlaug, 6. juli 2023» Intervjuet av Ann Iren.
- Alle årsmeldinger er lagt ut.
- Startet arbeid med oppgradering/fornyng av hjemmesiden.

Facebook:

- «Sognefjorden i gamle dager: samtale med Odd Borlaug, 6. juli 2023». Intervjuet av Ann Iren.
- Nyhetssaker av fjordinteresse

Korrespondanse

- **Rømmen, J. og Dale, T.** 2023. «Framlegg til endring i forskrift til lov om lakse- og innlandsfiske». *Sendt Statsforvalteren i Vestland, 13. nov. 2023*

Vedlegg 5. «Curriculum vitae» Sognefjorden Vel

2014

- Oppslag i SA om planer for interessegruppe for Sognefjorden (18. juni)
- Oppslag i SA om etablering av interessegruppe for Sognefjorden (25. nov.)
- Stiftingsmøte 26. november, Høgskulebygget, Sogndal

2015

- 6 styremøter, årsmøte
- Befaring Ikjefjorden-Massnes, mm.
- Høringssvar Sogn og Fjordane Vassregion
- Høringsinnspill Forvaltningsplan Vestnorsk Fjordlandskap

- Innspill Fiskeridirektoratet om brislingforvaltning
- 4 presseoppslag (SA, leserinnlegg, omtale)

2016

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill brislingfiske Fiskeridirektoratet.
- Hummersaken starter, møte med Sogn Regionråd
- Høring Osland sitt lakseoppdrett i godt hummerområde
- Start Fretheimsgrunne-saken; innspill Aurland kommune
- Diskusjon om Fjordkonferanse
- Møte med Fylkesmannen for å diskutere undersøkelsesprogram i Sognefjorden
- 7 presseoppslag (SA, leserinnlegg, omtale)

2017

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill Vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget
- Fretheimsgrunnen, høringsinnspill til Kystverket
- Massedumping Østerbøvannet; Høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Suppam; høringsinnspill Fylkesmannen
- Arealplanrevisjon; innspill Luster kommune
- Fiskeforvaltning Sognefjorden; Møte med Fiskerisjef i Måløy
- Turistfiske, møte med Visit Sognefjord
- Hummersaken; innspill til Sogn Regionråd om etablering av hummerbevaringsområder.
- Forvaltning lokale sildestammer; innspill til Fiskeridirektoratet.
- Deltagelse på mange ulike møter
- 8 presseoppslag (leserinnlegg, reportasjer) om SoVel

2018

- 7 styremøter, årsmøte
- Innspill vilårsrevisjon Fortun-Grandfasta
- Oppfordring Høyanger og Masfjorden kommune om å kreve vilårsrevisjon for Førde-Matrevassdragene
- Massedumping Suppam: klage på vedtak
- Innspill arealplaner for: Vik, Leikanger og Sogndal kommune
- Hummersaken: innføring av fredningsområder
- Gyte-/oppvekstområder for fisk: møte med Fiskeridirektoratet for å oppdatere kunnskapsbasen Yggdrasil
- Innspill Luster kommune, utfylling sprengstein fjord, turveg Røneid
- Deltagelse på mange ulike møter og arrangementer.
- 12 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2019

- 6 styremøter, årsmøte
- Regional plan Vassforvaltning: høringsinnspill
- Innspill Vilårsrevisjon Førde-Matrevassdragene: NVE
- Innspill Forvaltningsplan Lærdalselven: Lærdal kommune
- Invitert til Venstre-møte med Miljøminister Ola Elvestuen
- Massedumping Årdalsfjorden, Seimstunnelen: høringsinnspill Fylkesmannen
- Massedumping Årdalsfjorden, Offerdal kraftverk: høringsinnspill Fylkesmannen
- Innspill besøksplan Nærøyfjorden: Fylkesmannen (?)
- Deltagelse på tre møter
- 10 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2020

- 4 styremøter, årsmøte
- Regional plan vassforvaltning: høringsinnspill tiltak
- Sjøfartsdirektoratet: høringsinnspill kloakkutslipp skip
- Nærøyfjorden verneområdestyre: høringsinnspill forvaltningsplan
- Lærdal kommune: høringsinnspill Lærdal fjordfront
- Vik kommune: høringsinnspill utslippsøknad Arnafjord settefiskanlegg

- Fiskeridirektoratet: sendt inn SoVel leserinnlegg om brislingfiske og Fjordlinjer
- Deltagelse på ett digitalt møte
- 4 medieoppslag (egne, reportasjer, omtale) i Sogn Avis

2021

- 8 styremøter, årsmøte
- Sogndal kommune: innspill kloakk fjordstien
- Vilårsrevisjon Arnafjord-Vikvassdrag
- Vik kommune: høring delplan avløp og vannmiljø
- Sogndal kommune: innspill revidert kommuneplan
- Vestland fylkeskommune: innspill vassforvaltingsplan
- Luster kommune- høring delplan naturmangfold
- Deltagelse på 4 digitale møter
- Deltatt på befaring Fortun-Granfasta vilårsrevisjon
- 7 medieoppslag (egne, reportasjer, intervju)

2022

- 6 styremøter, årsmøte
- Lærdal kommune: innspill arealplan
- Statsforvalter: innspill om fiske i elveoser med anadrom fisk
- NVE: tilleggsinnspill høring vilårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdrag utbyggingene
- Foredrag Indre Sogn Kystlag
- Bidratt til 2 fjordarrangementer organisert av Indre Sogn Kystlag
- Vestland vassregion: deltatt på et zoom-møte
- Befaring i tilknytning til vilårsrevisjon Arnafjord-Vik vassdrag utbyggingene
- Deltatt på 2 Fjordarrangement
- 7 medieoppslag (egne, intervjuer)

2023

- 8 styremøter, årsmøte
- NVE: Tilleggshøring vilårsrevisjon Aurlandsvassdraget
- Lærdal kommune: Innspill til Røyernes rasteplass
- Statsforvalter: Innspill til Marin verneplan Sognefjorden
- Statsforvalter: Innspill til endring av forskrift om fiske i elveoser
- Luster kommune: Innspill til Naturmangfoldsplan
- Vik kommune: Innspill til etablering anlegg for torskeoppdrett
- Sogndal kommune: Innspill til bro over Esefjorden
- Vik kommune: Innspill til arealplan
- Sogndal kommune: Innspill til arealplan
- 5 medieoppslag (egne, intervju)

Foredrag holdt på årsmøter

2016: Johs. B. Thue: Kåseri omkring mat fra fjorden.

2019: Marianne Nilsen: Hvordan kan vi vurdere effekter av naturlige variasjoner og menneskeskapte påvirkninger i fjordøkosystem? – eksempler og utfordringer.

2021: Hans-Martin Martinussen (digitalt): Fridykking i Sognefjorden. Opplevelser under vann frå Gulen til Luster.

2022: Maria Knagenhjelm: Vern av Sognefjorden.

2023: Marianne Nilsen: Livet i Sognefjorden sett med en undervannsdronne.